

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.411.002.06.2022

Pani Ewa Gebert
Prezes
Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Zwierząt
OTOZ „Animals”
ul. Rzemieśnicza 2, 84-207 Bojano

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/003/LGD – Opieka nad bezdomnymi zwierzętami w wybranych schroniskach województwa pomorskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Zwierząt OTOZ „Animals” (dalej: OTOZ „Animals” lub Stowarzyszenie) ul. Rzemieślnicza 2, 84-207 Bojano
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewa Gebert, Prezes OTOZ „Animals” od 3 października 2001 r. (dalej: „Prezes OTOZ”)
Zakres przedmiotowy kontroli	1) Zapewnienie właściwych warunków bytowania zwierząt oraz finansowanie opieki nad zwierzętami w schronisku dla bezdomnych zwierząt. 2) Podejmowanie działań na rzecz adopcji zwierząt.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2022 (do dnia zakończenia kontroli ¹), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem – jeżeli dotyczyły działalności objętej kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Małgorzata Szafran, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/182/2022 z 15 listopada 2022 r. 2. Małgorzata Chudzik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/192/2022 z 1 grudnia 2022 r.

(akta kontroli str. 1-11)

¹ Tj. do 30 grudnia 2022 r.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia warunki bytowania zwierząt oraz finansowanie opieki nad zwierzętami w schronisku dla bezdomnych zwierząt.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, w latach 2020-2022, w Schronisku zapewniono odpowiednie warunki bytowania bezdomnych zwierząt. Pomieszczenia i wybiegi umożliwiały zwierzętom swobodne poruszanie się, a także spełniały warunki wymagane rozporządzeniem w sprawie wymagań weterynaryjnych⁴. Zwierzętom zapewniono całodobową opiekę przez osoby przeszkolone w zakresie postępowania ze zwierzętami oraz zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zwierząt⁵ a także opiekę weterynaryjną, w ramach której prowadzono również profilaktykę zdrowotną zwierząt. Prawidłowo ewidencjonowano przyjmowane i wydawane zwierzęta, dokonywano znakowania ich w sposób umożliwiający ich identyfikację

W Schronisku prowadzono skuteczne kampanie promujące adopcję zwierząt, w wyniku których w latach 2020 – 2022 oddano do adopcji łącznie 2 434 zwierzęta (tj. 61,7 % z 3 945 przebywających w Schronisku w tym okresie zwierząt).

Prowadzono również akcje mające na celu walkę z bezdomnością zwierząt oraz kampanie promujące humanitaryzm i zapobieganie okrucieństwu wobec zwierząt.

Podejmowano liczne działania w celu pozyskania sponsorów i darczyńców.

Na terenie Schroniska działał wolontariat, do którego dostęp był nieograniczony.

Poddane badaniu dokumenty księgowe na łączną kwotę 190,5 tys. zł ujęto prawidłowo w księgach rachunkowych a rozliczone środki finansowe przeznaczono na cele związane z opieką nad zwierzętami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie właściwych warunków bytowania zwierząt oraz finansowanie opieki nad zwierzętami w schronisku dla bezdomnych zwierząt

Opis stanu faktycznego

1.1. Od 2008 r. Schronisko Dla Bezdomnych Zwierząt w Dąbrówce prowadzone było przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Zwierząt "Animals"⁷. Stowarzyszenie 4 stycznia 2002 r. zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego (0000069730) a od 8 marca 2005 r. posiadało status organizacji pożytku publicznego.

Celami Towarzystwa (według KRS) były: humanitarna ochrona zwierząt, kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec świata zwierząt, zapobieganie bezdomności zwierząt oraz prowadzenie działalności weterynaryjnej.

Dla realizacja celów statutowych w części obejmującej działalność pożytku publicznego Stowarzyszenie prowadziło działalność odpłatną oraz nieodpłatną.

Dochód z działalności odpłatnej pożytku publicznego Stowarzyszenia służył wyłącznie realizacji zadań należących do strefy zadań publicznych. Zgodnie ze

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (Dz. U. Nr 158, poz. 1657).

⁵ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 572, ze zm.).

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ OTOZ Animals utworzono jako dobrowolne, samorządne, trwałe zrzeszenie o celach niezarobkowych, działających na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2261).

statutem OTOZ Animals nie mogło prowadzić odpłatnej działalności pożytku publicznego i działalności gospodarczej w odniesieniu do tego samego przedmiotu działalności.

Zgodnie z Regulaminem do zadań Schroniska należało m.in.:

- 1) Zapewnienie schronienia zagubionym, porzuconym lub z innych przyczyn bezdomnym zwierzętom.
- 2) Znalezienie nowego domu dla zwierząt przebywających w schronisku.
- 3) Prowadzenie rejestru zagubionych psów i kotów w celu ułatwienia odnalezienia zwierzęcia przez właściciela.
- 4) Propagowanie programu sterylizacji i kastracji psów i kotów wśród osób adoptujących, w celu zmniejszenia populacji psów i kotów oraz akcje adopcji.
- 5) Usypianie w sposób humanitarny ślepych miotów, zwierząt nieuleczalnie chorych oraz zwierząt nienadających się do dalszego chowu przy zachowaniu warunków określonych w Ustawie o ochronie zwierząt.
- 6) Prowadzenie działalności edukacyjnej dla dzieci i młodzieży w zakresie odpowiedzialnej opieki nad zwierzętami.
- 7) Pozyskiwanie funduszy dla schroniska, prowadzenie akcji popularyzujących schronisko, współpraca z mediami.

(akta kontroli str. 5-11, 572-574)

Schronisko, w ramach umów zawartych z gminami, zajmowało się również humanitarnym odłowem bezdomnych zwierząt oraz zwierząt po wypadkach komunikacyjnych. Niezarobkowy transport zwierząt wynikał z umów zawartych z poszczególnymi gminami w ramach sprawowania opieki nad bezdomnymi psami i kotami.

(akta kontroli str. 579)

W sprawie posiadania przez stowarzyszenie uprawnień do prowadzenia działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami i do prowadzenia schronisk dla zwierząt Prezes Stowarzyszenia wyjaśniła, że: w związku z nawiązaniem współpracy z władzami samorządowymi w sprawach dotyczących humanitarnego wyłapywania bezdomnych zwierząt oraz zapewniania im stałej opieki w schronisku, ani na prowadzenie przez niebędące przedsiębiorcami stowarzyszenia (w tym też organizacje pożytku publicznego) działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, ani też na prowadzenie przez nie schronisk dla zwierząt, nie jest wymagane zezwolenie właściwego miejscowo wójta (burmistrza/prezydenta) gminy, określone w art. 7 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁸.

Przepis ten wskazuje, że zezwolenia takie wymagane są na prowadzenie schronisk jedynie przez przedsiębiorcę. Przedsiębiorcą jest zaś osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą (art. 4 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców⁹). Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 1 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁰, działalność pożytku publicznego (m.in. ochrona zwierząt) nie jest działalnością gospodarczą, w następstwie czego nie można stowarzyszenia traktować jako przedsiębiorcę – więc nie obowiązuje OTOZ Animals obowiązek starania się o którekolwiek ze wskazanych zezwoleń. OTOZ Animals działa zgodnie ze statutowym celem działania jakim jest ochrona zwierząt oraz zgodnie z Ustawą o ochronie zwierząt.

(akta kontroli str. 571)

⁸ Ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r., poz. 2519).

⁹ Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, ze zm.)

¹⁰ Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1327, ze zm.).

Stowarzyszenie, stosownie do art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z 11 marca 2014 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt¹¹, pismem z 19 stycznia 2012 r. zgłosiło Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Wejherowie (dalej: „PIW”) zamiar prowadzenia schroniska dla bezdomnych zwierząt. PIW wydał 24 lutego 2012 r. decyzję nr 92/2012, w której:

- objął nadzorem weterynaryjnym działalność polegającą na prowadzeniu schroniska dla zwierząt w miejscowości Dąbrówka Młyn,
- nadał weterynaryjny numer identyfikacyjny wyrażony symbolem 22153401,
- dokonał wpisu do Rejestru Powiatowego Lekarza Weterynarii w Wejherowie.

(akta kontroli str. 840-841)

Zgodnie z art. 8 ust. 1 i ust. 5 pkt 2 Prawa o stowarzyszeniach¹² nadzór nad działalnością Stowarzyszenia podlegającego wpisowi do KRS, należał do Starosty Wejherowskiego.

(akta kontroli str. 12-14)

Stowarzyszenie 8 marca 2005 roku uzyskało status organizacji pożytku publicznego.

(akta kontroli str. 598)

Schronisko znajdowało się w odległości większej niż 150 m od obiektów użyteczności publicznej, zakładów należących do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego, zakładów należących do przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania środków żywienia zwierząt, zakładów prowadzących działalność w zakresie zbierania, przechowywania, operowania, przetwarzania, wykorzystywania lub usuwania ubocznych produktów zwierzęcych, rzeźni, targów, spędów, ogrodów zoologicznych oraz innych miejsc gromadzenia zwierząt.

Teren Schroniska był utwardzony i ogrodzony z każdej strony w sposób zapobiegający przedostaniu się zwierząt na zewnątrz (§ 1 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych). W Schronisku wyodrębniono pomieszczenia przeznaczone do: wykonywania zabiegów leczniczych, izolowania zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę, zwierząt odbywających kwarantannę, utrzymywania zwierząt zdrowych, w tym osobne dla samców, samic, samic z oseskami, młodych oddzielonych od matek, przechowywania produktów leczniczych weterynaryjnych i wyrobów medycznych, przechowywania karmy, przechowywania środków dezynfekcyjnych, prac administracyjno-biurowych i przechowywania dokumentacji oraz celów socjalnych (§ 2 ww. rozporządzenia).

(akta kontroli str. 734-780)

1.2. W badanym okresie w Schronisku przebywało łącznie 3 990 zwierząt, z tego: 1 298 (z tego: 966 psów i 332 koty) w 2020 r., 1 320 (947 psów i 373 koty) w 2021 r. i 1 372 (928 psów i 444 koty) do 21 listopada 2022 r.

W Schronisku znajdowały się:

- 153 kojce dla psów, cztery mniejsze i siedem dużych zbiorowych wybiegów,
- 297 (w tym 50 nowych) bud drewnianych, ocieplanych z podwójnymi ściankami ze styropianem w środku, postawionych na podestach, dodatkowo wyposażonych w nóżki, obitych papą,
- trzy obiekty z 30 pomieszczeniami, w których zlokalizowano izolatkę, pomieszczenie dla starszych psów oraz pomieszczenia przeznaczone na kwarantannę zwierząt,
- ogrzewane pomieszczenia dla kotów: dwa dla zdrowych młodych i dorosłych z przynależącymi do nich wybiegami zewnętrznymi,

¹¹ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1421, ze zm.).

¹² Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 poz. 2261).

- dwa kontenery przeznaczone na izolatkę i kwarantannę - znajdowały się tam łącznie 32 klatki kennelowe oraz dwa pomieszczenia izolacyjne, w tym jeden z wybiegiem,
- kontener z przeznaczeniem na ambulatorium dla zwierząt,
- kontener dla pracowników do celów socjalnych oraz biuro adopcyjne.

Pomieszczenia dla zwierząt oddzielono przegrodami, uniemożliwiającymi wzajemny kontakt z innymi zwierzętami lub ich ucieczkę (§ 4 ust. 1 ww. rozporządzenia).

Ściany, podłogi i drzwi wykonano z materiałów łatwych do mycia i odkażania, niepowodujących urazów lub kontuzji zwierząt oraz w sposób uniemożliwiający ucieczkę zwierząt (§ 4 ust. 2 pkt 1 i 2 ww. rozporządzenia).

We wszystkich pomieszczeniach zapewniono zwierzętom swobodne poruszanie się, legowiska oraz stały dostęp do wody pitnej (§ 4 ust. 3 ww. rozporządzenia).

W schronisku zapewniono wybiegi dla zwierząt pozwalające na realizację zachowań właściwych dla przebywających na nich gatunków zwierząt: siedem dużych i cztery mniejsze wybiegi dla psów oraz trzy wybiegi dla kotów, z tego jeden przy pomieszczeniu izolatki (§ 5 ww. rozporządzenia).

(akta kontroli str. 734-780, 831-834)

Karmieniem zwierząt w Schronisku zajmowali się ich opiekunowie. Karmę psom i kotom podawano codziennie w godzinach porannych. Przez cały dzień zwierzęta miały stały dostęp do wody pitnej, a koty ponadto stały dostęp do suchej karmy. W żywieniu zwierząt zapewniono różnorodność karmy (suchą, mokrą i mieszaną), stosowano specjalistyczne, pełnowartościowe i zbilansowane pożywienie dla psów i kotów, produkty dopasowane były do wieku, stanu zdrowia i indywidualnych potrzeb zwierząt.

Oseski, które zbyt szybko zostały zabrane od matek i przekazane do schroniska, otrzymywały specjalne, zastępcze mleko przeznaczone dla kotów lub psów, karmienie odbywało się w zależności od potrzeb (co 3 godziny lub częściej).

Stosowano również dietę specjalistyczną dla zwierząt tego wymagających (młodych, matek karmiących, zwierząt chorych¹³ czy zaniedbanych). Ilość karmy w zależności od masy ciała i indywidualnych potrzeb poszczególnych zwierząt, ustalano w porozumieniu z lekarzem weterynarii. Stosowne zalecenia żywienia umieszczono na boksach/klatkach poszczególnych zwierząt.

(akta kontroli str. 783)

Na dzień 30 września 2022 r. w Schronisku zatrudnionych było 26 osób, z tego 11 na umowę o pracę i 15 na umowę zlecenie. Wszystkie zatrudnione osoby zajmowały się zwierzętami i zostały przeszkolone w zakresie postępowania ze zwierzętami oraz przepisów o ochronie zwierząt, zgodnie z § 8 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych.

Prezes OTOZ wyjaśniła, że każdy pracownik zatrudniany w schronisku przechodził wstępne szkolenie w zakresie warunków bezpieczeństwa i higieny pracy stosownie do zajmowanego stanowiska pracy i zakresu przydzielonych obowiązków służbowych (odpowiednio: opiekun zwierząt, pracownik do spraw adopcji czy osoba kierująca pracą innych pracowników).

Program szkolenia obejmował między innymi:

- zalecenia zachowania szczególnej ostrożności w trakcie opieki nad zwierzętami chorymi, w czasie ich rekonwalescencji, nowoprzybyłymi do schroniska i przebywającymi na kwarantannie oraz samicami karmiącymi i wychowującymi młode osobniki,

¹³ Stosowano karmę dedykowaną dla odpowiednich schorzeń (np. na schorzenia wątroby, na alergię i choroby skóry, na nerki, na problemy z pęcherzem, na problemy gastryczne czy na cukrzycę).

- zachowanie ostrożności w czasie opieki nad zwierzętami, karmienia i pielęgnacji osobników agresywnych, a w szczególności zwierząt z ras uznanych za agresywne,
- zakaz chodzenia do boksów, w których przebywają zwierzęta agresywne, a zwłaszcza przedstawiciele ras agresywnych bez asysty drugiego opiekuna lub innego pracownika schroniska,
- konieczności natychmiastowego zgłaszania przełożonemu przypadków zachorowania zwierząt będących pod opieką pracownika.

(akta kontroli str. 575, 681-730)

W schronisku zapewniono codzienną, całodobową, opiekę nad zwierzętami sprawowaną przez opiekunów zwierząt, opiekę pracowników biura i lekarzy weterynarii. Co miesiąc kierownictwo schroniska przygotowywało grafik, w którym przydzielano poszczególnym pracownikom dni i godziny oraz zakres wykonanych zadań. Na terenie Schroniska wydzielono siedem oddzielonych od siebie rejonów, do których na każdy dzień przydzielony był konkretny pracownik. Opiekunowie zwierząt pracowali w godz. od 7:00 do 15:00, opiekun zwierząt dobowy od 7:00 do 7:00 dnia następnego, kierowca dzienny od 7:00 do 19:00, a kierowca nocny pełnił dyżur od 19.00 do 07.00. Pracownicy biura adopcyjnego pracowali od 7:00 do 18:00 w systemie dwuzmianowym - pierwsza zmiana od 7:00 do 15:00, a druga od 10:00 do 18:00.

(akta kontroli str. 781-782)

Zwierzętom przebywającym w schronisku zapewniono całodobową opiekę weterynaryjną. Codziennie opiekunowie zwierząt oraz pomoc medyczna monitorowali stan zdrowia wszystkich podopiecznych schroniska.

Profilaktyka zdrowotna prowadzona w Schronisku polegała m.in. na przeprowadzeniu: szczepień (na wszystkie choroby wirusowe, w tym szczepienia przeciw wścieklicznie), odrobaczaniu, odkleszczaniu, odpchlaniu, suplementacji witaminowej, karmieniu karmą wysokowartościową i specjalistyczną.

Prezes OTOZ w wyjaśnieniach podkreśliła, że pomimo konieczności szczepień zwierząt tylko przeciwko wścieklicznie, zwierzęta przebywające w Schronisku w Dąbrowce szczepiono przeciwko wszystkim chorobom zakaźnym biorąc pod uwagę stan ich zdrowia.

W Schronisku zapewniono opiekę lekarza weterynarii a specjalistyczne usługi zlecano podmiotom zewnętrznym (lekarzom weterynarii w gabinetach weterynaryjnych).

Dodatkowo Schronisko korzystało ze specjalistycznej diagnostyki zewnętrznej: gabinetów weterynaryjnych (dwóch w Wejherowie i jednego w Gdańsku), Lecznicy całodobowej w Gdyni, Przychodni Weterynaryjnej w Gdańsku, Specjalistycznej Przychodni Weterynaryjnej w Gdyni i Przychodni Weterynaryjnej (przychodnie w Gdyni i w Gdańsku).

(akta kontroli str. 579, 781, 791-792)

1.3. W Schronisku prowadzono wykaz zwierząt w postaci elektronicznej (z możliwością wykonania wydruku). Ewidencje prowadzono w programie „Schronisko dla zwierząt” Datum Software, który umożliwiał:

- prowadzenie ewidencji zwierząt przyjętych oraz wydanych ze schroniska,
- rejestrację zgłoszeń znalezienia i zagubienia zwierzęcia,
- gromadzenie danych związanych z pobytem zwierzęcia w schronisku, historię leczenia i szczepień, zmiany boksów, preferencje adopcji, dane osób przyprowadzających i odbierających zwierzę,
- tworzenie rejestrów osób przyprowadzających i odbierających zwierzęta oraz tworzenie listy osób, którym nie należy wydawać zwierząt,
- statystyki zwierząt przebywających w schronisku oraz zwierząt wydanych.

Ponadto każde zwierzę posiadało indywidualną kartę ewidencyjną zawierającą: daty odbytej kwarantanny, numer karty, nazwę zwierzęcia, płeć, wiek, opis zwierzęcia, nr chip, datę i adnotację dotyczące przyjęcia zwierzęcia do schroniska, datę i adnotacje dotyczące wydania zwierzęcia (adopcja, odbiór, zgon, eutanazja), daty przeprowadzonych: zabiegów weterynaryjnych, odrobaczenia i szczepień profilaktycznych, zdjęcie zwierzęcia.

Indywidualne karty zwierząt uporządkowane były alfabetycznie (osobno dla psów i kotów - wg nadanych imion zwierząt) i przechowywane w szafie w segregatorach. W Schronisku dokonywano chipowania przybyłych do schroniska psów. Chip rejestrowano w bazie danych SAFE_ANIMALS.

(akta kontroli str. 742-758, 764-765)

Zasady usypiania zwierząt ujęto w pkt. VII Regulaminu Schroniska, zgodnie z którym: zwierzę mogło zostać uspienie przy zachowaniu warunków ściśle określonych w ustawie o ochronie zwierząt. Decyzję o uspieniu zwierzęcia chorego, nierokującego nadziei na wyleczenie podejmował wyłącznie lekarz weterynarii. W przypadku zwierząt agresywnych, które stanowiły zagrożenie dla ludzi i innych zwierząt, decyzja taka miała zostać skonsultowana z kierownictwem Schroniska. Uspienie mogło być dokonane wyłącznie przez lekarza weterynarii. Schronisko zobowiązane zostało do prowadzenia dokumentacji dotyczącej eutanazji zwierząt z podaniem przyczyny uspienia zwierzęcia a zapis winien być potwierdzony podpisem lekarza weterynarii.

(akta kontroli str. 574)

Każdorazowo dokonanie eutanazji poprzedzono badaniem klinicznym zwierzęcia. Zabiegów dokonywali lekarze weterynarii a dokonanie eutanazji odnotowywano w dokumentacji prowadzonej dla danego zwierzęcia, w której podawano przyczynę uspienia zwierzęcia, zapisy były potwierdzane

W latach 2020-2022 (do 22 listopada):

- przeprowadzono w Schronisku ogółem 186 eutanazji (w tym tzw. ślepych miotów) z tego: 69 w 2020 r., 55 w 2021 r. i 62 w 2022 r.,
- współczynnik dokonanych w Schronisku eutanazji¹⁴ wyniósł 4,7%, z tego: 5,3% w 2020 r., 4,2% w 2021 r. i 4,5% do 21 listopada 2022 r.

Przyczynami dokonania zabiegów były powody medyczne (nieuleczalna choroba, nierokujące szanse na wyleczenie w przypadku zwierząt powypadkowych i cierpiących), a w przypadku ślepych miotów art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy o ochronie zwierząt.

Każdorazowo po dokonanej eutanazji lekarz weterynarii wystawiał świadectwo zgonu zwierzęcia, w którym oprócz danych zwierzęcia zawarto informację o przyczynie dokonania zabiegu.

Kierownik Schroniska wyjaśniła również, że w Schronisku padło również łącznie 111 dwu-trzytygodniowych kociąt¹⁵ bez matek, które zostały podzucone do Schroniska i pomimo podjętych działań nie udało się ich uratować.

(akta kontroli str. 793-795, 831, 835-836)

W okresie objętym kontrolą odbiór martwych zwierząt ze Schroniska odbywał się na podstawie umowy zawartej z przedsiębiorcą mającym siedzibę w Nowym Klinczu.

W umowie ustalono, stawkę za odbiór 1 kg ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (powiększona o podatek VAT), przy czym nie mniej niż 300 zł.

W Schronisku nie ewidencjonowano liczby sztuk zwierząt przekazanych do utylizacji.

(akta kontroli str. 800-823, 835-836)

¹⁴ Jako stosunek liczby zwierząt poddanych eutanazji do liczby zwierząt przebywających w Schronisku (według stanu na początek roku powiększony o liczbę zwierząt przyjętych w trakcie roku).

¹⁵ z tego: 39 w 2020 r., 31 w 2021 r. i 41 w 2022 r.

Liczba zwierząt padłych w ciągu roku (pomimo leczenia), w tym zwierząt powypadkowych wyniosła:

- w 2020 r.: 16, z tego pięć psów i 11 kotów (w tym 4 koty powypadkowe),
- w 2021 r.: 53, z tego 26 psów i 27 kotów (w tym 11 powypadkowych),
- do 22.11.2022 r.: 50, z tego 16 psów i 34 koty (w tym 24 powypadkowe).

Kierownik Schroniska wyjaśniła, że codziennie trafiały do Schroniska zwierzęta, które nie były szczepione przeciwko chorobom wirusowym i pomimo wdrożonego leczenia nie zawsze udawało się je uratować.

W badanym okresie wskaźnik śmiertelności¹⁶ zwierząt w Schronisku wyniósł 5,76%, z tego: 4,24% w 2020 r., 6,36% w 2021 r. i 6,63% w 2022 r. (do 22 listopada 2022 r.).

(akta kontroli str. 831-834)

1.4. W ramach działań dostosowujących do wymagań wynikających z nowego rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt w Schronisku¹⁷:

- zapewniono:
 - opiekę weterynaryjną w zakresie:
 - kontroli stanu zdrowia, leczenia i profilaktyki (w tym szczepienia psów i kotów przeciwko wszystkim chorobom zakaźnym) oraz zwalczania pasożytów wewnętrznych i zewnętrznych,
 - przestrzegania przepisów w sprawie wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt oraz przepisów o ochronie zwierząt,
 - całodobową opiekę nad zwierzętami sprawowaną przez osoby przeszkolone w zakresie postępowania ze zwierzętami oraz przepisów o ochronie zwierząt,
 - większe powierzchnie pomieszczeń dla zwierząt od wielkości pomieszczeń zawartych w nowym rozporządzeniu,
 - ogrzewanie pomieszczeń, w których przebywały zwierzęta chore, szczeniaki, koty oraz najstarsze psy,
- współpracowano z wolontariuszami, którzy m.in. zapewniali wychodzenie psów na spacer i wybiegi (od 27 stycznia 2023 r. zostanie ona zmieniona na formę elektroniczną),
- zbudowano większe kojce dla zwierząt łącznie w wybiegani zbiorowymi, gdzie codziennie wypuszczano psy, aby mogły skorzystać z większego terenu,
- prowadzono ewidencję zwierząt znajdujących się w schronisku oraz dokonywano szczegółowego opisu poszczególnych zwierząt.

W ramach dostosowania Schroniska do zapisów ujętych w rozporządzeniu obowiązującym od 27 stycznia 2023 r.:

- podjęto działania w celu przystosowania pomieszczeń dla matek ze szczeniakami ze specjalnym przejściem do miejsca, w którym samica będzie mogła swobodnie odpocząć,
- we wszystkich pomieszczeniach zamontowano termometry w celu monitorowania temperatury powietrza,

¹⁶ Jako stosunek zwierząt padłych do liczby zwierząt przebywających w Schronisku (według stanu na początek roku powiększony o liczbę zwierząt przyjętych w trakcie roku).

¹⁷ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (Dz. U. poz. 175).

- zamówiono większe maty dezynfekcyjne o szerokości nie mniejszej niż szerokość danego wejścia i długości nie mniejszej niż 1 m,¹⁸,
- wymieniono 50 bud dla psów na nowe i ocieplone i postawiono je na podwyższeniu,
- od 27 stycznia 2023 r. koty będą oznakowane transponderem.

Ponadto zaplanowano:

- utwardzenie dróg komunikacyjnych na terenie schroniska - do 30 czerwca 2023 r.,
- oznakowywanie transponderem, zgodnie z wymogami § 9 ust. 1 i 2 nowego rozporządzenia, psów i kotów – od 27 stycznia 2023 r.

Prezes poinformowała, że OTOZ Animals współpracowało z Ministerstwem Rolnictwa, Głównym Inspektoratem Weterynarii oraz Parlamentarnym Zespołem Przyjaciół Zwierząt i prowadziło działania na rzecz zmiany przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla schronisk dla zwierząt.

(akta kontroli str. 732)

1.5. W ocenie Prezes OTOZ pozyskane środki publiczne od gmin zdecydowanie nie zapewniały finansowania potrzeb Schroniska, czego dowodem był wkład własny Stowarzyszenia w celu pokrycia wszystkich niezbędnych kosztów utrzymania placówki.

(akta kontroli str. 580)

Koszty utrzymania Schroniska wyniosły:

- w 2020 r.: 1 478,2 tys. zł, przy czym pozyskane dotacje i środki z gmin: 693,6 tys. zł (46,9%), a środki finansowe Stowarzyszenia: 784,6 tys. zł (53,1%),
- w 2021 r.: 1 631,9 tys. zł, przy czym środki i dotacje pozyskane z gmin: 908,6 tys. zł (55,7%), a środki finansowe Stowarzyszenia – 723,3 tys. zł (44,3%),
- w 2022 r. (do 31 października): 1 566,8 tys. zł, przy czym środki i dotacje pozyskane z gmin: 1 134,1 tys. zł¹⁹, a środki finansowe Stowarzyszenia: 510,2 tys. zł.

Dodatkowe koszty, które poniosło Stowarzyszenie (w postaci m.in. wynagrodzenia pracowników Stowarzyszenia za prowadzenie księgowości i płac, usługi informatyczne, obsługa prawna – ujęte w księgach Rady Krajowej OTOZ Animals) wyniosły w latach objętych kontrolą odpowiednio: 80,8 tys. zł, 84,9 tys. zł i 110,9 tys. zł.

W latach 2020-2022 (do 31 października) Schronisko poniosło również nakłady na remonty w wysokości: 78,1 tys. zł, 75,5 tys. zł, 152,2 tys. zł. Ponadto w ww. kosztach nie uwzględniono kosztów w zakresie m.in. opieki weterynaryjnej, które zostały sfinansowane przez Fundację „Animalsi”²⁰, tj.: 163,2 tys. zł w 2020 r. oraz 177,2 tys. zł w 2021 r.

(akta kontroli str. 653-654, 580, 731)

W latach 2020-2022 (do 31 października) średni dzienny koszt utrzymania zwierzęcia w Schronisku wynosił odpowiednio:

- 16,96 zł, 17,30 zł i 15,80 zł, z wyłączeniem wartości darów w postaci karmy i nakładów na remonty,
- 18,81 zł, 21,00 zł i 18,10 zł, z uwzględnieniem wartości darów w postaci karmy i wyłączeniem wartości nakładów na remonty,

¹⁸ Schronisko posiadało przed każdym wejściem do pomieszczeń matę dezynfekcyjną.

¹⁹ Wartość uwzględnia dotacje z gmin, które wpłynęły w całości za rok 2022 r. i stanowią częściowe zabezpieczenie kosztów funkcjonowania Schroniska do końca roku.

²⁰ Na podstawie umowy o współpracy zawartej 1 stycznia 2019 r. pomiędzy OTOZ Animals a Fundacją „Animalsi”.

– 19,57 zł, 21,69 zł i 19,51 zł, z uwzględnieniem zarówno wartości darów w postaci karmy, jak i nakładów na remonty.

(akta kontroli str. 653)

W latach 2020-2022 (do 31 października) Stowarzyszenie zawarło 47 umów dotyczących partycypacji w części kosztów z 22 gminami, w tym: 15 w 2020 r., 16 w 2021 r. i 16 w 2022 r. Spośród ww. umów: 14 zostało zawartych na pokrycie części kosztów Schroniska liczonych od danego zwierzęcia. W przypadku pozostałych 33 umów zastosowano płatności ryczałtowe (w tym m.in. ryczałt miesięczny, kwartalny i płatny jednorazowo) na łączną kwotę 2.283,7 tys. zł. Spośród 47 zawartych umów 14 dotyczyło dotacji, o której mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Dla ww. umów w terminie od 19 do 29 dni od dnia zakończenia zadania publicznego zostały sporządzone sprawozdania z wykonania zadania publicznego. Powyższe było zgodne z art. 18 ust. 1 ww. ustawy, który stanowi, że przedmiotowe sprawozdania należy sporządzić w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego.

Ponadto w 2019 r. Stowarzyszenie zawarło z gminami m.in. trzy umowy obowiązujące w całości w 2020 r. oraz dwie obowiązujące w części²¹. Natomiast w roku 2017 r. Stowarzyszenie zawarło m.in. jedną umowę z przedsiębiorcą na czas nieokreślony, która obowiązywała również w okresie objętym kontrolą. Powyższe umowy zakładały współfinansowanie części kosztów liczonych od liczby zwierząt.

(akta kontroli str. 34-618, 653, 663-664)

Badaniem szczegółowym objęto umowy zawarte z Gminą Puck i Gminą Przodkowo. W okresie objętym kontrolą (do 12 grudnia 2022 r.) w zależności od zapisów umów wystawiano noty księgowo lub faktury VAT. Każdy dokument księgowy, który dotyczył płatności zależnych od liczby zwierząt, zawierał załącznik z oznaczeniem zwierząt (lub zwierzęcia). Kwoty z dokumentów księgowych wynikały z liczby zwierząt wykazanych w załącznikach do tych dokumentów oraz zapisów umów lub w przypadku płatności ryczałtovej – z zapisu umowy dotyczącego miesięcznej wartości płatności. Jedynie w przypadku jednej faktury VAT na skutek omyłki wykazano kwotę niższą niż wynikała z zapisów umowy z gminą²². Wystawione noty księgowo i faktury VAT zostały ujęte w ewidencji księgowej na wyodrębnionych kontach.

(akta kontroli str. 396-569)

Prezes OTOZ wyjaśniła, że ze względu na brak wystarczających środków otrzymywanych z gmin na pokrycie kosztów na utrzymanie Schroniska OTOZ Animals podejmowało wiele działań w celu pozyskania sponsorów i darowizn. Od stycznia do kwietnia organizowana była kampania „1 procent dla bezdomnych zwierząt”, w ramach której prowadzone były akcje: „Przeznacz 1 procent dla bezdomnych zwierząt”, „1 procent dla schroniska”, „Mały Procent - Wielka zmiana”. Wszystkie ww. akcje były prowadzone w mediach społecznościowych oraz w lokalnych i ogólnopolskich mediach takich jak portale: Wirtualna Polska, Onet oraz na billboardach na terenie: Wejherowa, Rumii, Redy. W celu pozyskania darowizn organizowane były promocje na portalu Schroniska oraz na portalu głównym OTOZ Animals. Uzyskane środki finansowe przekazywane były bezpośrednio na konto Schroniska, gdzie były księgowane i przekazywane na bieżące potrzeby placówki. Darowizny pieniężne otrzymywane przy adopcji zwierząt były ewidencjonowane na

²¹ Okres obowiązywania: od 1 marca 2019 r. do 28 lutego 2020 r. oraz od 1 kwietnia 2019 r. do 31 marca 2020 r.

²² Fakturę VAT nr FVS/2022/07/056 z 31 lipca 2022 r. wystawiono na kwotę niższą niż wynikająca z umowy. Omyłkowo wykazano koszt dotyczący jednego zwierzęcia odebranego przez Schronisko (§4 ust. 2 umowy z 1 kwietnia 2022 r.), podczas gdy powinien dotyczyć zwierzęcia odtowionego przez Schronisko (§4 ust. 1 umowy z 1 kwietnia 2022 r.). Różnica wyniosła 206 zł brutto.

numerowanych drukach KP. Darowizny rzeczowe w postaci karmy były również ewidencjonowane w dokumentacji schroniska.

(akta kontroli str. 580)

Wartość darowizn oraz 1% podatku dochodowego od osób fizycznych²³ przekazanych Schronisku w latach 2020-2022 (do 31 października) wyniosła odpowiednio:

- w 2020 r.: 444,7 tys. zł i 339,8 tys. zł,
- w 2021 r.: 297,9 tys. zł i 425,4 tys. zł,
- w 2020 r.: 226,4 tys. zł i 283,8 tys. zł.

Ponadto wartość karmy przekazanej w tym okresie w postaci darów oszacowano na: 187,9 tys. zł, 406,0 tys. zł i 276,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 580, 653-664)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W Schronisku zapewniono właściwe warunki bytowania bezdomnym zwierzętom. Przestrzegano przepisów dotyczących stanu technicznego i sanitarnego Schroniska oraz warunków utrzymywania zwierząt. Podjęto działania w celu dostosowania schroniska do wymagań wynikających z nowego rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych. Zbadane faktury na kwotę 190,5 tys. zł prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych a rozliczone środki finansowe były przeznaczone na cele związane z opieką nad zwierzętami.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Podejmowanie działań na rzecz adopcji zwierząt

2.1. W poddanych badaniu umowach zawartych z gminami Puck²⁴ i Przdokowo²⁵ określono m.in. zobowiązania Schroniska do prowadzenia kampanii adopcji zwierząt w celu znalezienia nowych domów dla bezdomnych psów bądź kotów, przekazywanie zwierząt do adopcji pod warunkiem zapewnienia im należytych warunków bytowych.

(akta kontroli str. 428-433, 451-453, 474-476, 498-499, 520-523, 550-553)

Regulacje dotyczące wydawania zwierząt ze Schroniska zostały ustalone w Regulaminie Schroniska, w którym określono m.in. warunki adopcji oraz zobowiązanie nowych właścicieli do podpisania umowy adopcyjnej.

(akta kontroli str. 573)

W umowach adopcyjnych zobowiązano właścicieli do:

- przeprowadzenia szczepień ochronnych przeciw wściekliznie i innym chorobom zakaźnym oraz regularnego odrobaczania zwierząt,
- obowiązkowej kastracji lub sterylizacji zwierząt,
- zakazano sprzedawania lub przekazywania zwierząt innej osobie, a w przypadku ich zaginięcia zobowiązano opiekunów do powiadomienia Schroniska,

Ponadto w umowach adopcyjnych zobowiązano nowych właścicieli:

- psów do: zarejestrowania psa, zasięgnięcia porady lekarza weterynarii, a w razie choroby zwierzęcia zobowiązanie do podjęcia leczenia oraz zakazano: wypuszczania psa w miejscach otwartych bez dozoru, trzymania psa na łańcuchu, a w stosunku do psa podwórzowego zobowiązanie do zapewnienia ocieplanej budy i kojca odpowiedniej wielkości,

²³ O którym mowa w art. 27 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

²⁴ Nr GKiOŚ.ROL.7031.2.2020.BS z 01.04.2020 r., GKiOŚ.ROL.7031.2.2021.BS z 01.04.2021 r. i GKiOŚ.7031.2.2022.BS z 01.04.2022 r.

²⁵ Nr 3226.90.2019 z 31.12.2019 r., Nr 3226.1.2021 z 07.01.2021 r. i Nr 3226.49.2022 z 17.03.2022 r.

- kotów do zapewnienia: starannej opieki weterynaryjnej, bezpieczeństwa poprzez zasłonięcie okien siatką w budynkach wielokondygnacyjnych, właściwego (zalecanego) przez lekarzy weterynarii pożywienia, stosownego do jego wieku i potrzeb, wykluczając z diety produkty szkodliwe takie jak np. krowie mleko oraz zakazano wypuszczania kota z domu w przypadku bliskości ruchliwej ulicy.

W umowach adopcyjnych zawarto również:

- pouczenie o grożącej odpowiedzialności karnej, na podstawie Ustawy o ochronie zwierząt, w razie złego traktowania zwierzęcia,
- oświadczenie adoptującego o obowiązku odprowadzenia (w ciągu 14 dni) zwierzęcia do schroniska w przypadku rezygnacji z adopcji.

Schronisko w umowach zastrzegło sobie prawo przeprowadzenia kontroli w miejscu pobytu adoptowanego zwierzęcia i w razie stwierdzenia nieodpowiednich warunków lub nieprzestrzegania wyżej wymienionych przepisów, zabrania go do Schroniska.

(akta kontroli str. 843-847)

Kierownik Schroniska wyjaśniła, że przed każdą adopcją pracownicy Schroniska przeprowadzali przynajmniej jedną rozmowę z rodziną zainteresowaną przysposobieniem zwierzęcia, podczas której pytano o warunki bytowe, rodzaj wykonywanej pracy oraz doświadczenia ze zwierzętami, co dawało możliwość dopasowania do danej rodziny odpowiedniego zwierzęcia. Każda osoba zobowiązana została do podpisania umowy adopcyjnej. Dokonanie adopcji nie było uzależnione od uiszczenia opłaty, sugerowano przekazanie dobrowolnych datków (np. pokrywających koszty przeprowadzonych szczepień czy zabiegów).

(akta kontroli str. 826)

W latach 2020-2022 (do 21 listopada) przeprowadzono łącznie 1855 adopcji psów i 478 kotów, z tego: 695 psów i 183 kotów w 2020 r., 591 psów i 127 kotów w 2021 r. i 569 psów i 168 kotów w 2022 r.

(akta kontroli str. 832)

Kierownik Schroniska wyjaśniła, że zwierzęta oddawane do adopcji wydawano wraz z książeczką zdrowia, gdzie wpisano daty wszystkich szczepień, w tym obowiązkowe szczepienie przeciwko wściekliznie oraz terminy kolejnych szczepień, przeciwko chorobom zakaźnym. W Schronisku oprócz obowiązkowych szczepień przeciwko wściekliznie, zwierzęta szczepiono przeciwko parwowirozowi, leptospirozowi, nosówce, adenowirusowi oraz parainfluenze.

W książeczce zdrowia wpisywano termin przeprowadzonego zabiegu sterylizacji/kastracji oraz daty ostatniego odrobaczenia i odpchlenia.

Adoptujący otrzymywali dodatkowo potwierdzenie zarejestrowania chipa nowego właściciela w bazie danych, umowę adopcyjną oraz jeśli zwierzę było poddane leczeniu również pełną dokumentację medyczną.

(akta kontroli str. 827)

Schronisko prowadziło również akcję oddawania zwierząt do tzw. domów tymczasowych (dalej: „DT”), prowadzonych przez osoby współpracujące ze schroniskiem. Przebywały tam bezdomne zwierzęta do chwili znalezienia domu stałego lub na określony czas, który wcześniej został ustalony z opiekunem tymczasowym (np. na czas choroby czy rekonwalescencji).

Kierownik Schroniska wyjaśniła, że pod opiekę w DT trafiały głównie szczeniaki i te zwierzęta, które wymagały szczególnej troski. Schronisko, jeśli zachodziła taka potrzeba zapewniało rodzinie zastępczej karmę, legowiska, kocyki, zabawki oraz nieograniczony dostęp do lekarzy weterynarii oraz leczenia zwierząt.

(akta kontroli str. 827-828)

W umowach tymczasowej opieki nad zwierzęciem²⁶ zobowiązano DT do:

- zapewnienia zwierzęciu:
 - o odpowiedniego wyżywienia, czystej wody i ciepłego schronienia,
 - o wystarczającej ilości ruchu adekwatnej do gatunku zwierzęcia,
 - o odpowiednio przygotowanego miejsca, gdzie będzie przebywać²⁷,
 - o opieki weterynaryjnej w razie choroby, a także regularnych szczepień ochronnych i odrobaczania adekwatnego do gatunku zwierzęcia i zaleceń przez lekarza weterynarii,
 - o umożliwienia kontaktu zwierzęcia z osobami, które były chętne, aby je adoptować po wcześniejszym ustaleniu miejsca i terminu spotkania,
- traktowania zwierzęcia zgodnie z Ustawą o ochronie zwierząt, udzielania bieżących informacji o zwierzęciu oraz powiadomienia Schroniska w razie poważnej choroby, zaginięcia lub śmierci zwierzęcia.

W umowach zakazano rozmnażania zwierzęcia²⁸. W trakcie obowiązywania umowy nie można było oddać oraz sprzedać zwierzęcia osobom trzecim. W przypadku braku możliwości sprawowania opieki nad zwierzęciem, DT został zobowiązany do zawiadomienia i oddania zwierzęcia do Schroniska.

Warunki utrzymania zwierzęcia, sposób płatności za zwierzęce potrzeby, tj. koszt wyżywienia, koszt ewentualnego leczenia/zabiegów/szczepień, koszt transportu zwierzęcia etc. ustalano indywidualnie z każdym DT.

W umowach tych Schronisko zastrzegło sobie prawo do skontrolowania warunków przebywania zwierząt oraz ich odebrania w przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania warunków umowy czy zaniedbania zwierzęcia zarówno pod względem fizycznym, jak i psychicznym.

Schronisko zapewniało pomoc w przypadku, gdy DT potrzebował porady/pomocy dotyczącej zwierzęcia na temat wychowania, pielęgnacji czy odpowiedniego zabezpieczenia zwierzęcia.

W umowach zawarto również pouczenie o możliwości zawiadomienia organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez DT w przypadku łamania istotnych postanowień umowy, noszących znamiona czynu zabronionego.

(akta kontroli str. 847)

W latach 2020 - 2022 w DT przebywało łącznie 67 zwierząt, z tego: 47 psów (16 w 2020 r., 22 w 2021 r. i 20 w 2022 r.) i 20 kotów (osiem w 2020 r. i po sześć w 2021 r. i 2022 r.)

(akta kontroli str. 832)

Schronisko dokonywało również transportu zwierząt do innych schronisk prowadzonych przez Stowarzyszenie, w których oczekiwały osoby zainteresowane adopcją zwierzęcia. W badanych latach przetransportowano łącznie 101 zwierząt, z tego 41 psów (pięć w 2020 r., 16 w 2021 r. i 20 w 2022 r.) i 60 kotów (jeden w 2019 r., 32 w 2021 r. i 27 w 2022 r.).

(akta kontroli str. 832)

Dla osób, które nie mogły sobie pozwolić na tradycyjną adopcję Schronisko utworzyło tzw. adopcję wirtualną. Polegała ona na comiesięcznych, deklarowanych wpłatach określonej kwoty, które przeznaczane były na bieżące potrzeby schroniska.

Wirtualnym opiekunem mogli zostać: osoba fizyczna, organizacja, szkoła, klasa czy przedsiębiorstwa. Wirtualnym opiekunom oferowano możliwość dodatkowej reklamy poprzez umieszczenie obok zdjęcia zwierzęcia, danych opiekuna, jego logo lub odnośnika do strony internetowej.

(akta kontroli str. 848-856)

²⁶ Zawierających następujące dane: imię zwierzęcia, rasę, wiek, numer ewidencyjny, płęć oraz płodność.

²⁷ Odpowiednio przygotowane miejsce w mieszkaniu lub odpowiedniej wielkości kojec z budą.

²⁸ Należało przeprowadzić zabieg sterylizacji/kastracji po wcześniejszych uzgodnieniach ze Schroniskiem.

Kierownik Schroniska wyjaśniła, że rzadko zdarzało się, że zwierzęta wydane do adopcji, wracały do schroniska. W takich przypadkach zwierzęta, na nowo rejestrowano w systemie i kontynuowano szczepienia zgodnie z książeczką szczepień. W przypadku gdy minął więcej niż rok od adopcji, a książeczki zdrowia nie otrzymano przy zwrocie, zwierzę ponownie trafiało na 15 dniową kwarantannę.

Przy każdym zwrocie wymagano wypełnienia „Zrzeczenia”, w którym zrzekający dokładnie opisywał sytuację, która zmusiła go do podjęcia takiej decyzji. Powody oddania zwierząt do schroniska wpisywano do rejestru komputerowego.

Przykładowo, powodami oddania zwierząt do Schroniska były: alergia na sierść psa, zachowanie psa (niszczenie mebli, gryzienie kabli) oraz konflikt ze zwierzętami.

(akta kontroli str. 827)

Schronisko prowadziło kampanie promujące adopcję i walkę z bezdomnością zwierząt a także akcje promujące humanitaryzm i zapobieganie okrucieństwu wobec zwierząt:

1) „Kampania Adopcji Zwierząt” prowadzona w mediach społecznościowych Schroniska i OTOZ Animals²⁹.

Prezes OTOZ wyjaśniła, że rozpowszechniając ideę adopcji, co najmniej dwa razy dziennie w mediach społecznościowych redagowano posty opisujące losy podopiecznych, ich cechy charakteru, wiek, stan zdrowia i urodę lub jej brak (co też może być zachęcającą formą adopcji). Zamieszczano ogłoszenia adopcyjne ze zdjęciami zwierząt oraz filmy ukazujące psa lub kota, dla którego poszukiwano nowego domu. Strona internetowa Schroniska w mediach społecznościowych osiągnęła liczbę 49 960 obserwujących i 48 466 fanów. Ponadto akcje adopcyjne umieszczano również na stronie głównej OTOZ Animals, która osiągnęła 246 000 obserwujących,

- 2) „Mam Nowy DOM” – kampania informująca o adopcji zwierzęcia ze Schroniska, w ramach której zamieszczano zdjęcia podopiecznych z nowymi właścicielami,
- 3) „Dziś Trafitem” – akcja pozwalająca właścicielom na odnalezienie zagubionego psa lub kota. W mediach społecznościowych publikowano zdjęcia, opis zwierzęcia, miejsce znalezienia oraz dane kontaktowe Schroniska,

Ponadto utworzono ogólnodostępną grupę w mediach społecznościowych p.n. „AdoPsiaki&Kociaki ze schroniska OTOZ Animals w Dąbrówce koło Wejherowa” – poświęconej psom i kotom adoptowanym ze Schroniska. Na forum internetowym zachęcano właścicieli adoptowanych zwierząt do zamieszczania zdjęć podopiecznych i dzielenia się doświadczeniami związanymi z adopcją pupila.

Prezes OTOZ wyjaśniła, że jednym z priorytetowych zadań Schroniska było znalezienie nowych domów dla psów i kotów. Prezentacja zwierząt dokonywana była również na innych portalach takich jak OLX, Puszatek, Trójmiasto.pl. oraz w lokalnej gazecie Puls Wejherowo, w Telewizji Chopin, Telewizji Nadmorski.pl i TTM Wejherowo. Dzięki kampanii „Adoptując mnie ratujesz mi życie” Stowarzyszeniu udało się uratować i znaleźć nowy dom dla 878 zwierząt w 2020 r., 718 w 2021 r. a do 22 listopada 2022 r. 734 zwierzęta znalazły swoich nowych opiekunów.

- 4) Kampania Walki z Bezdomnością to działania podejmowane na rzecz zmniejszenia liczby bezdomnych zwierząt poprzez sterylizacje i kastracje oraz edukację humanitarną.

Prezes OTOZ wyjaśniła, że w ramach edukacji humanitarnej zorganizowano wolontariat w Schronisku, współpracowano z mediami promującymi działalność schroniska, współpracowano ze szkołami podstawowymi i przedszkolami z terenu powiatu wejherowskiego oraz z Rumii i Redy, w ramach których organizowano

²⁹ Zwierzęta przeznaczone do adopcji prezentowano na Facebooku, Instagramie, Tik Tok oraz na stronie internetowej Stowarzyszenia.

pogadanki z dziećmi, brano udział w festynach organizowanych przez sąsiednie gminy i duże markety, gdzie promowano adopcję podopiecznych Schroniska, rozdawano ulotki oraz prowadzono rozmowy promujące dobro zwierząt i adopcję bezdomnych zwierząt.

W Schronisku organizowano również akcje mające na celu przybliżenie problemu bezdomności zwierząt oraz pomoc dla podopiecznych Schroniska.

Przykładowo zorganizowano: „Wiaderko ciepła” (apel o środki na ogrzewanie schroniska w okresie zimowym), „Pokochaj zwierzaka na Walentynki”, „Światowy dzień bezdomnych Zwierząt”, „Akcja zima” (zbiórka dywanów, koców, poduszek, materacy), „W 2021 roku adoptuję psa ze schroniska!”.

Ponadto organizowano akcje p.n. „Kociakowy Dzień Otwarty”³⁰ „Dni Otwarte Schroniska”, „Mikołajki dla Zwierząt”, „Wiosna w Schronisku”, „Dzień Kota”, „Światowy Dzień Zwierząt” oraz spotkania z wolontariuszami, podczas których zachęcano lokalną społeczność do pomocy schronisku i przygarniania bezdomnych psów i kotów.

(akta kontroli str. 580-584)

Na stronie internetowej Schroniska³¹, określono następujące zasady adopcji zwierząt:

- zwierzę mogło być adoptowane jedynie przez osoby pełnoletnie, które były w stanie zapewnić zwierzęciu prawidłową opiekę,
- zwierzęta mogły być oddawane nowym właścicielom nie wcześniej niż po upływie czasu kwarantanny, zwierzę do ukończenia 3 miesiąca życia może być oddane do adopcji bezzwłocznie (z pominięciem 14-dniowej kwarantanny),
- schronisko nie rezerwowało zwierząt do adopcji,
- zwierzęta przekazano do adopcji w dobrym ogólnym stanie zdrowotnym, zaszczepione przeciwko wściekliznie, wysterylizowane lub wykastrowane i odpowiednio oznakowane oraz posiadające książeczkę zdrowia,
- psów nie wydawano na łańcuch i do warunków gorszych niż panują w schronisku,
- schronisko miało prawo do odmowy adopcji bez podania konkretnej przyczyny, działając wyłącznie dla dobra zwierzęcia.

(akta kontroli str. 857-860)

Do obowiązków nowych opiekunów należało:

- podpisanie umowy adopcyjnej (w dniu adopcji osoba winna posiadać ze sobą dokument tożsamości),
- zapoznanie się ze stanem zdrowia zwierzęcia oraz dalszymi zaleceniami co do jego pielęgnacji, żywienia lub ewentualnego leczenia udzielonymi przez pracownika schroniska,
- posiadanie przyborów do zabrania zwierzęcia (obroży, smyczy, klatki transportowej, itp.).

(akta kontroli str. 859)

Prezes OTOZ poinformowała, że Stowarzyszenie jako organizacja pożytku publicznego, podejmowało również działania zmierzające do pozyskania funduszy z 1% podatku dochodowego przekazywanego przez płatników podatku dochodowego.

W ramach działań zachęcających do wpłat:

- publikowano:
 - ogłoszenia w prasie lokalnej i ogólnopolskiej, w radiu - w porach o największej słuchalności (m.in. w Radiu Gdańsk, Radiu Kaszebe, Radiu Złote Przeboje),

³⁰ Akcja mająca na celu prezentację kotów ze Schroniska gotowych do adopcji.

³¹ pod adresem http://schroniskodabrowka.pl/?page_id=167

- billboardy, plakaty w środkach komunikacji miejskiej oraz banery na portalach internetowych lokalnych i ogólnopolskich (m.in. wp.pl, onet.pl, trojmiasto.pl),
- prowadzono kampanie:
 - w mediach społecznościowych, w których prezentowano działania Schroniska oraz interwencje prowadzone przez Inspektorów ds. Ochrony Zwierząt OTOZ Animals,
 - edukacyjne, mającą zwiększać świadomość odbiorców na temat potrzeb zwierząt, a także zwiększać wrażliwość społeczeństwa wobec krzywdy zwierząt,
- emitowano:
 - ogłoszenia na ekranach LED w Wejherowie, Rumii, Redzie, Trójmieście i w Warszawie przy dużych skrzyżowaniach oraz na małych ekranach LED znajdujących się w centrach medycznych;
 - reklamy zachęcające do wpłat 1% w kinach przed seansami,
- umieszczano plakaty i naklejki w pociągach Intercity.

Ponadto dokonywano wysyłki pocztówek świątecznych (do ok. 35 000 darczyńców), gdzie dziękowano za wpłaty 1% oraz darowizny, informowano o celach, na jakie przeznaczono wpłaty z 1% w danym roku, opisywano interwencje dotyczące niehumanitarnego traktowania zwierząt, które udało się uratować oraz zachęcano do dokonywania wpłat w kolejnym roku.

(akta kontroli str. 665-680)

2.2. Schronisko podejmowało działania na rzecz pozyskania wolontariuszy poprzez ogłaszania naboru i szkolenia dla zainteresowanych. W obowiązującym regulaminie wolontariatu opisano obowiązki i zadania osób chcących pomoc zwierzętom w schronisku. W Regulaminie ujęto również zasady bezpieczeństwa podczas opieki nad poszczególnymi zwierzętami. W 2021 r. 51 wolontariuszy wykonywało działania na rzecz Schroniska i 67 w 2022 r. Jak wyjaśniła Prezes OTOZ w 2020 r. w związku z pandemią wolontariat został wstrzymany.

(akta kontroli str. 785-789)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W Schronisku skutecznie podejmowano działania adopcyjne na rzecz bezdomnych zwierząt. Prowadzono akcje promujące adopcję zwierząt, w wyniku których w latach 2020 – 2022 (do 21 listopada) oddano do adopcji łącznie 2 333 zwierzęta (1855 psów i 478 kotów), co stanowiło 75,8 % z 3 079 przyjętych w tym okresie zwierząt. Prowadzono również akcje mające na celu walkę z bezdomnością zwierząt oraz kampanie promujące humanitaryzm i zapobieganie okrucieństwu wobec zwierząt. Podejmowano liczne działania w celu pozyskania sponsorów i darczyńców. Na terenie Schroniska działał wolontariat, do którego dostęp był nieograniczony.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z nie stwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli, nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Gdańsk, 16 stycznia 2023 r.

Kontroler

Małgorzata Szafran
Główny specjalista k.p.

Małgorzata Szafran
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

p.o. WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

112,
Ewa Duszka
podpis

[Signature]